

כל הגמ' פרק שלישי גימין

בה.

עין משפט נר מצוה

ח א מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' א ב ד ו ז וי"ט שם ה"א סמג ע"ש נא ולאין קב טור ש"ע אה"ע סי' קג סעיף ג:
 ט ב מיי פ"א מהלכות שמטה ויובל הל' כ:
 י ג מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' ד טו ט"ע אה"ע סי' קל"א סעי' ד:
 יא ד מיי פ"ב מהלכות קרבן פסח הל' יד:

לעזי רש"י

מוסף תוספות

א. לא פליגי בסברת עצמן אלא וכו'. תוס' הא"ש. ב. דפרק מצות הליצה (קד). תוס' יצמות טו. ד"ה ר"מ. ג. [אבן] רש"י. ד. דמיתניא בה פלוגתא דרי יהודה ורי יוסי ורי"ש. תוס' הא"ש. ה. ישראל. תוס' עיפויין לו: ד"ה דמנן. ו. של כותיה. תוס' הא"ש. ז. אפי' כשמרבה בתרומה וגם זה לא יתכן בלל. תוס' סוטה כג: ד"ה עשה ועי' תוס' הא"ש. ח. אע"פ שצמי הארץ לא נחשדו על התרומה דאימא בסוטה. תוס' הא"ש. ט. אפי' תרומה גדולה. תוס' הא"ש. י. דדרש קרא כפשיטה. תוס' הא"ש. יא. עשר תעשר. תוס' הא"ש.

פסקי ר"ד

ודעורי אמר כולן אינן פוסלין חוץ מן האחרון ורי יוחנן אמר אפילו אחרון נמי אינו פוסל אישתבח השתא דבראשון כי"ע לא פליגי דלא פוסל חוץ פוסל דלא פוסל חוץ והלכה כרבי וכ"ש רב פליגי עילויה וק"ל הלכה כרב באיסורי ובאחרון כי"ע לא פליגי דפוסל חוץ מרי יוחנן דאמר אינו פוסל ובטל במיעוטו דהכי אמרין אין ברירה הני מילי לקולא להחמיר לעולם אבל לחומרא לאויהר. ובאמצעייתא רב ושמואל אמרו פוסלין ודעורי רוב אסי ורי יוחנן אמרי דאין פוסלין וק"ל כל רב ושמואל ורי יוחנן הלכי כרי יוחנן וכ"ש הכא דקימי דעירי ורי אסי כותיה נמצא שכולן אינן פוסלים כבהונת חוץ מן האחרון. ומתני' ר' אלעזר דא"ר דבעיא כותיה לשמה:

קטן ואנפיליא פוסלות ואין פוסלות. וא"ת שמואל וזני מערבא זמאי פליגי דקטן הא פלוגתא דר"מ ורבנן דסוף האשה רבה (יבמות דף טו.) דמניא עשו זיאת בן ט' כמאמר בגדול ור"מ אומר עשו חליצת בן ט' כגט בגדול אבל לרבנן זיאה אין חליצה לא

וזפרק מנזות חליצה (שם דף קה:) אמתימין דהחוללת מן הקטן חליצתה פסולה אמר יי שמואל זו דברי רבי מאיר אבל חכמים אומרים אין חליצת קטן כלום ואומר ר"י דהכא^א פליגי בלשון המשנה^ב דשמואל משמע ליה הלשון חליצתה פסולה ופוסלת ואתיא מתנימין כרבי מאיר ולא משום דס"ל כר"מ וזני מערבא משמע להו שפיר פסולה ואינה פוסלת ואתיא כרבנן: **וא"י אשמעינן שדה משום דלחומרא.** ואם תאמר לקולא נמי שמעינן ליה דאין זכירה דפרק בתרא דזכורות (דף טו:) גבי מעשר בהמה דקאמר אפילו חלקו הירושין תשעה כנגד תשעה עשרה כנגד עשרה אין אומרים וזו חלקו המניעו וי"ל דמ"מ לא שמעינן גט מיהה כדאמר התם דאי תאמר בהא זכא קאמר רבי יוחנן דומיא דבגן מה בגן זכור לך אף לזכור לך: **א"י אמרת בשלמא דאמניניהו מעיקרא שפיר.** תימה דנזנדים משמע דליירי בלא אמניניהו דשה לזית אבות לאו דאורייתא ואין ר"ך שום מניין דקאמר צ"ל אין זין המודר (מדרס דף לו.) ואי אמרת שה לזית אבות דאורייתא דאיכשרא קאי ומוכה ליהו ואלא למה אמר ליהו אבותו כדי לזרזו בנזנות וי"ל דסוגיא דהכא איירי אי אמרינן שה לזית אבות דאורייתא: **והדר מותבי ליה תורה בדעת אחרים.** על זה אינה תמימה^ג דשפיר מותבי למאי דפשיט ליה: **הלוקח י"ן מבין הכותים.** צרייתא היא^ד דזמנה

דפ"ו דדמאי (מ"ד) לא תני אלא מילתא דר"מ לחודה ואע"ג דר"מ גזר על י"ן צפ"ק לחולין (דף ו.) זאת נשנית קודם גזירה ורבי יוסי ורבי שמעון אף ע"ג דסגירא להו בזמנות דפרק ר' ישמעאל (דף קו:) משל עובדי כוכבים על של כותים מ"מ כיון שפושטים מעי"ן יוטר משאלר עובדי כוכבים ומחוקין בתורה שזכתה וגם אלהיהם אינם עובדים כמו שהיו עושים צבית ראשון להכי כשגזרו על י"ן של עובדי כוכבים לא גזרו על של כותים אע"פ שגזרו על פיתם על י"ן לא **עשרה מעשר ראשון בו.** לא דוקא עשרה ותשעה דכשהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו לה מאה נכי תרמי ויש מפרשים דאין המעשר מתמעט משום תרומה גדולה כיון דחטה אחת פוטרת את הכרי'^א: **שני לוגין שאני עתיד דהפריש.** כותים אפילו תרומה גדולה לא מפרשי דאף ע"ג דצפרק שלשה שאכלו (בבבט דף מו:) אמר הני כותאי עשורי מעשרי כראוי דצמאי דכתיב צאורייתא מיוזר וזירי ה"מ כשעושין לאכול לעמנו ואפי' מעשר ראשון מפרשינן אבל למכור^ב אין מפרשינן כלל דלא קפדי אלפני עור' אע"ג דאין חשודין על גזל לא חשיב להו גזל דהוי ממונן שאין לו מוצעים דהא עמי הארץ נמי לא נחשדו על הגזל ונחשדו על המעשר ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה להו גזל שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן וללוי ועוד סומכין כותים אהא דדרשינן צ"מ (דף פח:) ואלכלת ולא מוכר: ומתחל

קטן ואנפיליא. קילג'ין של בגד לאו חליצה כלל דאיש ועל כמותים צפרשה ואם לא יחפוך האיש וגו' ט): **חוץ מן האחרון.** דלחומרא אמרינן יש זכירה ופסולה לכהונה אבל איך כולוה אפי' ריח הגט אין בהם ולא דמו למגורשת מאישה ולא התירה לכל אדם דהיהא

להוא מילתא מיהא לשמו ולשמה נכתב: **אפילו אחרון אינו פוסל.** דאין זכירה: **לקוחות הן.** דאין זכירה דאיכא למיחש חלק שנטל זה מה ראוי לחמיו והחליפו והיינו לקיחה וחוזר חלילה ציובל לתחילתו משום מנזות יובל והדר שקליה כדמעיקרא: **דלחומרא.** מחזירין חומרא היא ואי נמי הוא מספקא ליה איל לחומרא אבל אינו פוסל קולא הוא ואי לאו דפשיטא דאין זכירה לא איל לקולא: **אי נמי כסחילה.** כשם שמתחילה היתה בלא חלוקה לאיש^א אחד כך יחזור ציובל לאיש אחד וטעמא לאו משום דאין זכירה הוא: **לאינו שאלא כפחה פחילה.** יהא הגט לשמה ושמותיהס היו שוין: **מהו.** יש זכירה או אין זכירה: **על מי שיעלה מכס.** יהא נמנה עליו ואי מקנה לו חלקו צדעת שמיטה: **כיון שנכנס ראשון.** לאחר שמיטה ראשו ורובו: **וכה בחלקו.** דאמרינן יש זכירה דמשעת שמיטה היה זה ראוי לכך ונשחט פסח זה עליו ומוכה את אחיו עמו לימנות בחלקו ולקמה מוקי לה שפיר: **אמר רבי יוחנן כדי לזרזו במצות.** צבינה המנה את כולן עליו משעת שמיטה והא דקאמר על מי שיעלה ראשון לזריזוהו אתא כלומר נראה ליה היה ראשון ולא הודיעם מה בלבו: **שפיר.** משום הכי מוכה את אחיו עמו: **נמנין.** הרובה לימנות: **ומושינן אם ידוק.** מי שסיה נמנה ורובה לימשך ולהמנות על אחר מושך ידיו הימנו: **עד שישחט.** אבל לאחר שמיטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב ואם ימעט הצית^א אם בלא להמעט ולהמשך ממנו מהיות משה צחיטו של זה יתמעטו: **תניא נמי הני.** דלא נמכוין אלא לזרזו ומיחו כולהו אמניניהו: **ובגיס שפלים.** ולא קתני ונמאלו בנות זכות צפסח ובגיס לא זכו: **אמר אביי קצעי מיניה.** אשמויה מתמה אביי צרכי יהודה ורבי אשמייה קצעי מיניה (זהו שאלא צפתח חליצה דתלה יי) (זה) המנתה צדעת אחרים וקפשיט ליה לאיזו שארצה דהיינו תולה צדעת עצמו דילמא תולה צדעת עצמו לית לן זכירה דמלאתי זכירה גילה צדעתו שהיה פוסח על שתי קעפיים וליכא למימרי הוצרך דמעיקרא דעמיה להאי אבל זה שאלה צאחרים גמר צדעמיה מעיקרא לאיזו שאלא: **מזין הפוסים.** קודם גזירה ואין לו כלי להפריש תרומות ומעשרות בהן והוא ר"ך לשתות. וכותים גירי אמת חשיב להו ואין ארץ ישראל נפקעת מקדושה על ידיהם והן חשודין על המעשרות ועל התרומה ולא כעמי הארץ שרובן מעשרין וכולן מפרשינן תרומה אבל כותים חשודין על הכל והלוקח מהן ר"ך לעשר ודאי: שני לוגין. מתוך מאה: הרי הן תרומה. דמיתל

אחריהם לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל. ולא אמרינן הוצרך הכיר שזה חלק המניע נלל אחד, וירשה לא קאמר דמיהר, אלא אמרינן חלקו על זה היה ראוי לזה והחליפו וברי הוא נמנה וסחין ומחליפין ציובל (ביק טו: ובעי"ז ביצה ד) וסחין ומחליפין (בבבבב) על מי שיעלה מכס. אמר משמע שאינו מננה עליו אלא הלאשן (פסחים ע"ג.) ומוכה את אחיו עמו. בגמלא מפרש הני מתמה ומתוך דלמניהו אבותי מעיקרא וכדי לזרזו קאמר, שחירו כל אחד להיות ראשון ויהיה הוא ראש לאחי שחירו על ידו וקי הודיעם (פסחים ע"ג.) נמנין. על הפסח מי שרצה לימנות, ומשך ידיו ממנו מי שרצה לימשך, עד שישחט (יובא טו.) הנה למנות עליו ימנה והרובה למשך ידיו ממנו, שזכר מננה עליו, משך (פסחים טו.) הלוקח י"ן מבין הכותים. צבר שנת בין השמות דכתיב בתוספתא (דמאי פ"ו) וקצט עליו היום ואין לו מה לשמות צבנת ואין לו עמלי להפריש (ב"ב טו.) או אין עמו כלים טהורים להפריש לתוכן תרומה ומעשר (סוטה כג:) ופסח כותים לא מפרשי תרומה (שבת פ"ג) ואשמעינן הכי דכותים חשידי אחרונה דקתמי שני לוגין שאני עמול להפריש טו' (וחולין ד.) הרי הן תרומה. גדולה ואחר כך עשה מננה משמירי מאה מדות, מפרש עשרה למעשר ראשון ונשחטו תשעים מדות ומפריש מן תשעה למעשר שני (מעילה כב.).

א) לקמן מה. ב) ז"ק ט: ביצה לו: צבורות נכ: טו. ג) נעיל כ. ו) ש"ן, א) ע"י צבנשא"ט סוכר שהגריסא ע"פ רש"י הוא כמחילת ארץ ישראל אבל הירטצ"א חולק וסוכר שלפי רש"י י"ג כמחילת ארץ ישראל, ד) פסחים פט. גדרים לו. ה) כמתי אמניניהו מעיקרא, ו) יומא מט: פסחים ט: פט, א) ע"י פסחים פט. גדרים לו. ח) [לקמן מה] חולין יד. ט) ז"ק פט: מורה נב: דמאי פ"ו מ"ד יומא נה: עירובין לו: מעילה כב. [ותוספתא דדמאי פ"ח, ט) (דברים כה,) ה) הרשב"א מבא בשם רש"י שגורס לזית אחד לאברהם אבינו, ע"י רשב"א, י) [שמות ב', יט] רש"י [מ"ו], א) [נפשיט הני] אמר רב יהודה אמר רב, י) נראה ש"ל דלמרי. (מראה סוף)

מוסף רש"י

אחריהם לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל. ולא אמרינן הוצרך הכיר שזה חלק המניע נלל אחד, וירשה לא קאמר דמיהר, אלא אמרינן חלקו על זה היה ראוי לזה והחליפו וברי הוא נמנה וסחין ומחליפין ציובל (ביק טו: ובעי"ז ביצה ד) וסחין ומחליפין (בבבבב) על מי שיעלה מכס. אמר משמע שאינו מננה עליו אלא הלאשן (פסחים ע"ג.) ומוכה את אחיו עמו. בגמלא מפרש הני מתמה ומתוך דלמניהו אבותי מעיקרא וכדי לזרזו קאמר, שחירו כל אחד להיות ראשון ויהיה הוא ראש לאחי שחירו על ידו וקי הודיעם (פסחים ע"ג.) נמנין. על הפסח מי שרצה לימנות, ומשך ידיו ממנו מי שרצה לימשך, עד שישחט (יובא טו.) הנה למנות עליו ימנה והרובה למשך ידיו ממנו, שזכר מננה עליו, משך (פסחים טו.) הלוקח י"ן מבין הכותים. צבר שנת בין השמות דכתיב בתוספתא (דמאי פ"ו) וקצט עליו היום ואין לו מה לשמות צבנת ואין לו עמלי להפריש (ב"ב טו.) או אין עמו כלים טהורים להפריש לתוכן תרומה ומעשר (סוטה כג:) ופסח כותים לא מפרשי תרומה (שבת פ"ג) ואשמעינן הכי דכותים חשידי אחרונה דקתמי שני לוגין שאני עמול להפריש טו' (וחולין ד.) הרי הן תרומה. גדולה ואחר כך עשה מננה משמירי מאה מדות, מפרש עשרה למעשר ראשון ונשחטו תשעים מדות ומפריש מן תשעה למעשר שני (מעילה כב.).

